Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Першы прарэктар БДУКМ
______________ Н. У. Карчэўская
«___» _____________ 2018 г.
Рэгістрацыйны № ВД-_____/вуч.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

СЦЭНАРНА-РЭЖЫСЁРСКІЯ АСНОВЫ САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-23 01 14 Сацыяльна-культурная дзейнасць

2018

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі ОСВО 1-23 01 14-2013 і вучэбнага плана па спецыяльнасці 1-23 01 14 Сацыяльна-культурная дзейнасць, рэг. № Е23-1-75/17 вуч. ад 04.07.2017

СКЛАДАЛЬНІКІ:
Т. П. Бірукова, дацэнт кафедры педагогікі сацыякультурнай дзейнасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат педагагічных навук, дацэнт;
М. У. Камоцкі, выкладчык кафедры педагогікі сацыякультурнай дзейнасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў»;
В. Ф. Савіна, дацэнт кафедры педагогікі сацыякультурнай дзейнасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат педагагічных навук, дацэнт;
Н. С. Пракаповіч, выкладчык кафедры педагогікі сацыякультурнай дзейнасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў»;
Р. Ф. Маленчанка, прафесар кафедры педагогікі сацыякультурнай дзейнасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў», дацэнт;
Р. М. Астрадзінава, старшы выкладчык кафедры педагогікі сацыякультурнай дзейнасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў»

РЭЦЭНЗЕНТЫ:
Р. Л. Бузук, загадчык кафедры тэатральнай творчасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт;
В. М. Румава, дырэктар дзяржаўнай установы адукацыі «Цэнтр дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі “Ветразь” г. Мінска»

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:
кафедрай педагогікі сацыякультурнай дзейнасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 10 ад 30.05.2017);
прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 5 ад 28.06.2017)

Адказны за рэдакцыю: В. Б. Кудласевіч
Адказны за выпуск: Т. П. Бірукова

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Праграма вучэбнай дысцыпліны «Сцэнарна-рэжысёрскія асновы сацыяльна-культурнай дзейнасці», якая ўключае тры раздзелы: «Сцэнарнае майстэрства», «Рэжысура культурна-адпачынкавых праграм», «Сцэнічная мова», – пабудавана з улікам сучасных патрабаванняў, што прад'яўляюцца да падрыхтоўкі спецыялістаў сацыяльна-культурнай сферы. Вывучэнне дысцыпліны дапаможа ўзброіць будучых спецыялістаў сацыяльна-культурнай сферы веданнем тэарэтычных асноў, асноўных механізмаў авалодання тэхналагічнымі сістэмамі сцэнарнага і рэжысёрскага майстэрства, а таксама навыкамі і ўменнямі сцэнічнай мовы.

Вучэбная дысцыпліна з'яўляецца базавай у прафесійным цыкле дысцыплін па спецыяльнасці «сацыяльна-культурная дзейнасць». Яе змест прадугледжвае працэс авалодання спецыфікай і асаблівасцямі арганізацыі гульнявых, рэкрэацыйных, інфармацыйна-адукацыйных, святочна-абрадавых, забаўляльных і іншых форм культурна-адпачынкавай дзейнасці.

Засваенне вучэбнай праграмы «Сцэнарна-рэжысёрскія асновы сацыяльна-культурнай дзейнасці» дапаможа студэнтам забяспечыць фарміраванне шэрага акадэмічных, сацыяльна-асобасных і прафесійных кампетэнцый (умець працаваць самастойна; валодаць сцэнарным майстэрствам і спецыфікай пастаноўкі разнастайных культурна-адпачынкавых праграм; быць здольным параджаць новыя ідэі, валодаць крэатыўнасцю; валодаць навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі; далучаць розныя групы насельніцтва і асобных індывідаў да пазітыўна накіраваных форм культурна-адпачынкавай дзейнасці; умець працаваць у камандзе).

Асноўная мэта вучэбнай дысцыпліны – сфарміраваць у студэнтаў сукупнасць ведаў і практычных навыкаў распрацоўкі сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы, пастаноўкі разнажанравых праграм, навыкаў выканальніцкага майстэрства і культуры мовы.

Задачы:

– атрымаць уяўленне:

аб агульных драматургічных паняццях – драматургічным дзеянні і канфлікце як асноўных рысах драмы, архітэктоніцы,

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

драматычнай калізіі, ідэйна-тэматычнай задуме, сюжэце, кампазіцыйнай пабудове;

аб агульных рэжысёрскіх паняццях – рэжысуры, дзейсным аналізе, канфлікце, сюжэтнай лініі, падзейным радзе, ацэнцы, звышзадачы, вобразным мастацкім вырашэнні;

– вызначыць спецыфіку сцэнарыя культурна-адпачынкавых праграм: спосабы пабудовы дзеяння, прыёмы мантажу, сродкі выразнасці, іх мастацкая апрацоўка і напісанне сцэнарыяў;

– засвоіць асноўныя характарыстыкі жанраў культурна-адпачынкавых праграм і тэатралізаваных прадстаўленняў, кампазіцыйную структуру формы (пралог, эпізоды, фінал), прыёмы мантажу, сродкі выразнасці рэжысёрскага вырашэння. Ажыццявіць пастаноўку тэатралізаванага прадстаўлення;

– авалодаць арфаэпічнымі нормамі літаратурнай мовы (пажадана рускай і беларускай), прынцыпамі выхавання моўнага голасу, уменнем арганічна «жыць» у адабраным сцэнічным матэрыяле.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнты *павінны ведаць:*

– тэорыю рэжысуры і асноўныя элементы сцэнарнага майстэрства, узаемасувязь яго з іншымі драматургічнымі відамі;

– класіфікацыю культурна-адпачынкавых праграм і асаблівасці іх сцэнарнай распрацоўкі;

– тэорыю рэжысуры і асноўныя элементы акцёрскага майстэрства; сутнасць і прынцыпы рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм;

– спецыфіку арганізацыі сцэнічнай прасторы і прыроду стварэння творчай атмасферы ў працэсе пастаноўкі тэатралізаванай праграмы;

– методыку працы над літаратурным творам, тэхнікай прамовы і развіццём галасавых здольнасцей; тэорыю і методыку работы над унутранай тэхнікай славеснага дзеяння.

Студэнты *павінны ўмець:*

– абгрунтаваць ідэйна-тэматычную задуму і вобразнае рашэнне будучага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы;

– адбіраць рознабаковыя сродкі выразнасці і па-мастацку іх апрацоўваць; літаратурна аформіць будучы сцэнарый;

– распрацаваць сцэнарна-рэжысёрскую задуму асобных кампанентаў тэатралізаванага прадстаўлення, яго вобразна-пластычнае рашэнне і рэжысёрскі пастановачны план;

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

– арганізаваць вучэбна-рэпетыцыйны працэс з выканаўцамі і іншымі ўдзельнікамі творчага калектыву (гукарэжысёрам, загадчыкам пастановачнай часткі, мастаком, балетмайстрам, светааператарам і інш.);

– праводзіць комплексны галасавы трэнінг, выкарыстоўваць моўны голас і моўную выразнасць у сваёй дзейнасці;

– прымяняць веды ў галіне сцэнічнай мовы для выкладчыцкай дзейнасці.

Студэнты павінны *валодаць:*

– тэрміналогіяй і асноўнымі паняццямі дысцыпліны «Сцэнарна-рэжысёрскія асновы сацыяльна-культурнай дзейнасці»;

– метадамі арганізацыі і правядзення культурна-адпачынкавых праграм;

– тэхналогіямі арганізацыі масавага адпачынку насельніцтва.

Вучэбным планам на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сцэнарна-рэжысёрскія асновы сацыяльна-культурнай дзейнасці» ўсяго прадугледжана 1132 гадзіны, у тым ліку 568 гадзін – аўдыторныя заняткі. Прыкладнае размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў: лекцыі – 56 гадзін, лабараторныя – 494 гадзіны, індывідуальныя – 18 гадзін.

Рэкамендаваныя формы кантролю ведаў студэнтаў – залікі і экзамены.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Раздзел 1. Сцэнарнае майстэрства

Тэма 1. Уводзіны. Характарыстыка драматургічных твораў і спецыфічныя асаблівасці драматургіі культурна-адпачынкавых праграм

Прадмет і задачы дысцыпліны. Сувязь дысцыпліны з іншымі прадметамі. Характарыстыка тэматычнага плана, форм навучання. Характарыстыка культурна-адпачынкавых праграм, дынаміка іх развіцця. Агляд літаратуры па курсе.

Паняцці «драма», «драматургія», агульныя рысы драматургічных твораў. Канфлікт як асноўная рыса драмы. Развіццё канфлікту. Віды драматургічных твораў: драматургія тэатра, кіно, радыё, тэлебачання, культурна-адпачынкавай праграмы.

Віды культурна-адпачынкавых праграм, іх спецыфічныя асаблівасці. Параўнальная характарыстыка драматургічных твораў (інфармацыйна-дыскусійных, публіцыстычных, відовішчна-забаўляльных, камунікатыўных, конкурсна-забаўляльных). Праблемы распрацоўкі сцэнарыя культурна-адпачынкавых праграм.

Тэма 2. Сцэнарый як драматургічная аснова культурна-адпачынкавай праграмы

Паняцці «сцэнарый», «сцэнарны план». Спецыфічныя асаблівасці сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы. Кампазіцыйная пабудова дзеяння ў сцэнарыі. Спосабы пабудовы. Віды канфліктаў. Тры «эфекты» праграмы (прысутнасць, саўдзел, удзел) і іх узаемадзеянне. Сюжэт сцэнарыя, сюжэтны ход і іх распрацоўка ў эпізодах, блоках. Сінтэтычнасць культурна-адпачынкавай праграмы.

Тэма 3. Характарыстыка сродкаў выразнасці сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы

Віды сродкаў выразнасці ў сцэнарыі культурна-адпачынкавай праграмы (дакументальныя, мастацкія, тэхнічныя, фальклорныя і інш.). Дакументальныя сродкі выразнасці, іх характарыстыка. Выбар рэальнага героя. Паэтычнае і мастацкае слова і іх выкарыстанне ў сцэнарыі. Жанры мастацтва і іх характарыстыка. Прынцыпы адбору сродкаў выразнасці. Прыёмы ак-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

тывізацыі аўдыторыі. Асаблівасці фальклорных сродкаў выразнасці. Асноўныя крыніцы адбору матэрыялу.

Тэма 4. Асноўныя этапы работы
над сцэнарыем культурна-адпачынкавай праграмы

Абгрунтаванне ідэйна-тэматычнай задумы сцэнарыя: праблема, тэма, ідэя, мэта. Адлюстраванне ў задуме асноўных прыкмет драматургічнага твора: канфлікту, сюжэта і кампазіцыі. Кампазіцыйная пабудова сцэнарыя ў адпаведнасці з асноўнымі прынцыпамі драматургіі культурна-адпачынкавай праграмы: логіка развіцця тэмы, нарастанне дзеяння, закончанасць кожнага эпізоду, узаемасувязь усіх частак сцэнарыя праграмы.

Вывучэнне, аналіз і адбор сродкаў выразнасці. Мастацка-музычнае афармленне праграмы. Літаратурны запіс сцэнарыя: сцэнарны план, лібрэта, літаратурны сцэнарый. Бібліяграфія сцэнарыя.

Тэма 5. Метад тэатралізацыі
як аснова стварэння мастацкага вобраза
сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы

Сутнасць паняцця «тэатралізацыя». Функцыі тэатралізацыі. Сродкі тэатралізацыі. Віды тэатралізаваных культурна-адпачынкавых праграм і іх характарыстыка.

Тэма 6. Метады ілюстравання і інсцэніравання ў сцэнарыі,
іх выкарыстанне ў культурна-адпачынкавай праграме

Віды ілюстрацыі: мастацкая, фатаграфічная, ілюстрацыя-схема, ілюстрацыя-макет, ілюстрацыя-дакумент. Прынцыпы ілюстрацыі: суадносіны ідэйнага зместу з мастацкай формай мерапрыемства; псіхалагічнае абгрунтаванне спалучэння лагічнага і эмацыянальнага пачаткаў у сцэнарыі; комплекснае выкарыстанне мастацка-ілюстрацыйных сродкаў і розных відаў мастацтва.

Бачная песня, верш, апавяданне як формы тэатральнага дзеяння. Інсцэніраванне мастацкага і дакументальнага матэрыялу. Інсцэніраванне рэальнай падзеі як асновы стварэння драматургічнага твора.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 7. Мантаж як творчы метад сцэнарыста: уласцівасці, функцыі

Віды мантажу: канструктыўны, асацыятыўны. Уласцівасці і функцыі мантажу. Характарыстыка прыёмаў мантажу: кантраснасць, паралелізм, прыём спалучэння, лейтматыў, рэфрэн і інш. Наяўнасць драматургічнага ходу як асновы мантажу і розных сродкаў выразнасці (па сэнсе, прызначэнні, настроі і тэмпарытме). Мантажны ліст сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы.

Тэма 8. Літаратурны запіс сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы і ажыццяўленне яго аналізу

Сцэнаграфія праграмы (мастацкае і музычнае афармленне). Кампазіцыя размяшчэння літаратурнага матэрыялу. Бібліяграфія да сцэнарыя. Літаратурнае афармленне сцэнарыя, афармленне праграмы.

Асаблівасці аналізу сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы. Тэхнічныя патрабаванні да афармлення сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы.

Тэма 9.Асаблівасці правядзення аналізу сцэнарыяў культурна-адпачынкавых праграм разнастайных жанраў

Аналіз культурна-адпачынкавых праграм разнастайных жанраў (інфармацыйна-дыскусійных, гульнявых, конкурсных, фальклорных, забаўляльных, культурна-відовішчных і інш.).

Прагляд і калектыўнае абмеркаванне сцэнарыяў інфармацыйна-пазнавальных праграм. Аналіз студэнтамі прапанаваных сцэнарыяў па схеме: характарыстыка жанру праграмы; ідэйна-тэматычная задума; кампазіцыйная пабудова задумы; від канфлікту; наяўнасць сцэнарна-рэжысёрскага ходу; прыёмы актывізацыі аўдыторыі; выкарыстанне сродкаў выразнасці.

Тэма 10. Рэальны герой і яго прадстаўленне

Выбар студэнтам рэальнага героя для яго прадстаўлення ў межах канкрэтнай культурна-адпачынкавай праграмы. Знаёмства з біяграфічнымі данымі абранага рэальнага героя, падбор неабходнага фактаграфічнага матэрыялу аб яго творчым, прафесійным, жыццёвым шляху.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

На аснове атрыманых звестак студэнт распрацоўвае сцэнарны варыянт яго прадстаўлення па схеме: знаёмства рэальнага героя з гледачамі, інтэрв’ю з рэальным героем (5–6 пытанняў з меркаванымі адказамі), заключная частка (рэзюмэ).

Прадстаўленне студэнтамі сваіх сцэнарных распрацовак па знаёмстве з рэальным героем. Калектыўнае абмеркаванне і аналіз сцэнарных распрацовак студэнтаў з прадстаўленнем рэальнага героя.

Тэма 11. Літаратурная замалёўка
і яе сцэнарная распрацоўка

Вызначэнне студэнтам ідэйна-тэматычнай задумы будучага літаратурнага эцюда, у аснове якога канфліктны факт, жыццё чалавека, падзея і інш. Літаратурнае апісанне студэнтам гэтай падзеі так, каб быў ярка раскрыты канфлікт.

Студэнт адбірае розныя сродкі выразнасці (дакументальныя, мастацкія і інш.) і распрацоўвае кампазіцыйную пабудову дзеяння літаратурнай замалёўкі.

Прадстаўленне студэнтамі закончаных сцэнарных распрацовак літаратурных замалёвак.Калектыўнае абмеркаванне і аналіз сцэнарных распрацовак студэнтаў.

Тэма 12. Выбар рэальнай падзеі і яе сцэнарная распрацоўка

Выбар студэнтам з газет, часопісаў, інтэрнэт-парталаў рэальнай падзеі з канфліктнай асновай. Распрацоўка ідэйна-тэматычнай задумы, вызначэнне жанру і мэтавай аўдыторыі будучага самастойнага блока культурна-адпачынкавай праграмы.

Вывучэнне і адбор розных сродкаў выразнасці і прыёмаў актывізацыі аўдыторыі для ажыццяўлення сцэнарнай распрацоўкі рэальнай падзеі.

Прадстаўленне студэнтамі блока сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы.

Тэма 13. Прагляд і асаблівасці рэцэнзавання
разнастайных культурна-адпачынкавых праграм

Этапы рэцэнзавання культурна-адпачынкавых праграм. Прагляд культурна-адпачынкавых праграм розных жанраў. Калектыўнае абмеркаванне прагледжаных праграм.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Самастойнае рэцэнзаванне студэнтамі прагледжаных культурна-забаўляльных праграм па прапанаванай схеме.

Тэма 14. Фарміраванне ідэйна-тэматычнай задумы і распрацоўка асноўных кампанентаў групавога сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы

Абмеркаванне студэнтамі ў падгрупах ідэйна-тэматычнай задумы будучага сцэнарыя, вызначэнне жанру і аўдыторыі культурна-адпачынкавай праграмы.

Студэнты фармулююць сцэнарна-рэжысёрскі ход будучага сцэнарыя (вобразна-гульнявы, дэкаратыўна-вобразны і вобразна-музычны).Падгрупы студэнтаў прадстаўляюць ідэйна-тэматычныя задумы будучых сцэнарыяў на калектыўнае абмеркаванне.

Студэнты ў падгрупах даюць характарыстыку ўсім часткам сцэнарыя, якія складаюць яго кампазіцыйную структуру.

Тэма 15. Вывучэнне, адбор і выкарыстанне сродкаў выразнасці і прыёмаў актывізацыі аўдыторыі для раскрыцця задумы сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы

Студэнты ў падгрупах вывучаюць, аналізуюць і адбіраюць разнастайныя сродкі выразнасці (дакументальныя, мастацкія, гульнявыя, фальклорныя і інш.) для раскрыцця ідэйна-тэматычнай задумы сцэнарыя. Выкарыстоўваючы мастацкі і дакументальны матэрыял, студэнты распрацоўваюць сюжэтную пабудову дзеяння ў сцэнарыі.

Студэнты далучаюць у сцэнарый метады тэатралізацыі, ілюстрацыі і інсцэніравання, а таксама інтэгруюць разнастайныя прыёмы актывізацыі аўдыторыі (гульнявыя, мастацкія, журналісцкія, рэжысёрскія) у сцэнарый культурна-адпачынкавай праграмы.

Тэма 16. Мантаж матэрыялу і літаратурны запіс групавога сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы

Студэнты складаюць літаратурны тэкст сцэнарыя, падначалены ўсім законам кампазіцыйнай пабудовы і ідэйна-тэматычнай задумы, рэалізуючы ў сцэнарыі асноўныя прыёмы мантажу: кантраснасць, паралельнасць, адначасовасць, лейтматыў, паслядоўнасць.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Аб’яднанне студэнтамі распрацаваных блокаў у агульны сцэнарый. Студэнтамі ажыццяўляецца запіс сцэнарыя ў адпаведнасці з тэхнічнымі патрабаваннямі да літаратурнага афармлення сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы. Рэдагаванне гатовага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы.

Правядзенне падрабязнага драматургічнага аналізу гатовых сцэнарыяў.

Тэма 17. Тэхналагічныя асновы распрацоўкі аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы

Аналіз асноўных жанраў культурна-адпачынкавых праграм (інфармацыйна-дыскусійныя, конкурсна-забаўляльныя, відовішчныя, камунікатыўныя, святочна-абрадавыя і інш.).

Студэнты знаёмяцца з асаблівасцямі і спецыфікай драматургічнай асновы розных жанраў культурна-адпачынкавых праграм і ажыццяўляюць выбар жанру для распрацоўкі аўтарскага сцэнарыя.

Тэма 18. Фарміраванне ідэйна-тэматычнай задумы і кампазіцыйная пабудова аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы

Фарміраванне ідэйна-тэматычнай асновы аўтарскага сцэнарыя (тэма, ідэя, мэта), распрацоўка сцэнарнага плана, асобных эпізодаў, характарыстыка і вызначэнне сцэнарна-рэжысёрскага ходу будучага сцэнарыя.

Студэнты характарызуюць усе часткі будучага сцэнарыя, якія складаюць яго кампазіцыйную структуру.

Тэма 19. Адбор сродкаў выразнасці, выкарыстанне прыёмаў актывізацыі аўдыторыі, мантаж і літаратурнызапіс аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы

Студэнты вывучаюць і адбіраюць разнастайныя сродкі выразнасці (дакументальныя, мастацкія, гульнявыя, фальклорныя і інш.), якія неабходна выкарыстоўваць у аўтарскім сцэнарыі.

Студэнты манціруюць разнастайны матэрыял, улічваючы асаблівасці дадзенага метаду.

Ажыццяўленне студэнтамі літаратурнага запісу аўтарскага сцэнарыя ў адпаведнасці з тэхнічнымі патрабаваннямі да афармлення сцэнарыя культурна-адпачынкавых праграм.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Студэнт распрацоўвае макет наглядна-мастацкага афармлення праграмы (афіша, запрашальны білет, эскізы афармлення, эмблема і г. д.) і афармляе спіс літаратуры.

Тэма 20. Падрыхтоўка аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы да публічнай абароны

Студэнт ажыццяўляе рэдагаванне канчатковага варыянта аўтарскага сцэнарыя і афармляе яго ў індывідуальную папку з дадаткам электроннага варыянта.

Студэнт рыхтуе мультымедыйную прэзентацыю да публічнай абароны аўтарскага сцэнарыя.

Раздзел 2. Рэжысура культурна-адпачынкавых праграм

Тэма 1. Уводзіны. Паняцце аб рэжысуры. Асаблівасці рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм і тэатралізаваных прадстаўленняў. Функцыі рэжысёра

Асноўныя прынцыпы тэатра і іх выкарыстанне ў рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм і тэатралізаваных прадстаўленняў. Рэжысёрскія прафесійныя здольнасці. У. І. Неміровіч-Данчанка аб функцыях рэжысёра: рэжысёр-тлумачальнік, рэжысёр-педагог, рэжысёр-арганізатар творчага працэсу.

Асаблівасці рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм і тэатралізаваных прадстаўленняў. Агульнае і спецыфічнае ў рэжысуры драмы і рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм. Разнастайнасць форм, метадаў і выразных сродкаў у рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм і тэатралізаваных прадстаўленняў. Сістэма К. С. Станіслаўскага як школа выхавання акцёра і рэжысёра, як аснова рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм і тэатралізаваных прадстаўленняў. Метад дзейснага аналізу К. С. Станіслаўскага ў рабоце рэжысёра культурна-адпачынкавых праграм. Тэатралізацыя як галоўны метад у рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм. Методыка арганізацыі калектыўна-індывідуальнай творчасці ў рабоце рэжысёра з выканаўцамі КАП і тэатралізаваных прадстаўленняў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 2. Сцэнічнае дзеянне як аснова творчасці. Элементы сцэнічнага дзеяння. Псіхафізічнае дзеянне акцёра. Выканаўчы трэнінг і яго значэнне для авалодвання сцэнічным дзеяннем

К. С. Станіслаўскі аб выхаванні акцёрскага майстэрства. Прынцыпы выхавання творчай асобы акцёра. Асноўныя напрамкі ў акцёрскім мастацтве. Дзеянне – аснова сцэнічнага мастацтва акцёра. Асноўныя задачы выканаўчага трэнінгу ў вобразе на сцэне. Элементы сцэнічнага дзеяння.

Сістэма выхавання акцёра і рэжысёра школы К. С. Станіслаўскага і яе асноўныя прынцыпы. Стварэнне спрыяльных умоў для творчасці. Выхаванне ўнутранай і знешняй тэхнікі акцёра. Элементы творчага складання (адчуванне акцёра і правільнага сцэнічнага самаадчування).

Сцэнічнае дзеянне як матэрыял акцёрскага мастацтва. Прыметы дзеяння. Метад фізічных дзеянняў Станіслаўскага. Слоўнае дзеянне. Логіка і вобразнасць мовы, тэкст і падтэкст. Сцэнічная задача і яе элементы.

Тэма 3. Стварэнне эцюдаў на арганічнае маўчанне на аснове жыццёвых назіранняў: адзіночнага, парнага, масавага

Жыццёвыя назіранні як матэрыял для стварэння эцюдаў на арганічнае маўчанне. Стварэнне эцюдаў на аснове практыкаванняў, падзея ў адзіночным эцюдзе на беспрадметнае дзеянне («я» ў прапанаваных абставінах). Эцюды на веру і наіўнасць, эмацыянальную памяць, логіку і паслядоўнасць паводзін на сцэне. Эцюды на зносіны: парныя і групавыя. Зносіны як адносіны да аб’екта ўвагі, бесперапыннасць узаемадзеяння партнёраў, умовы зносін. Асноўныя элементы зносін. Прыстасаванні – спосабы прыстасавання і зносін. Унутраныя маналогі і іх значэнне на працягу зносін. Парны эцюд на зносіны ва ўмовах арганічнага апраўданага маўчання.

Задума парнага, групавога і масавага эцюдаў, пабудова ў ім падзеі. Сюжэт эцюда. Пабудова канфлікту барацьбы дзеючых асоб за сваё меркаванне. Характарыстыка дзеючых асоб. Музыка як спосаб арганізацыі дзеяння. Вобразнасць эцюда. Арганізацыя сцэнічнай прасторы для арганічных паводзін акцёра на сцэне ў эцюдзе.

Літаратурны запіс створаных эцюдаў, іх ідэйна-тэматычны аналіз і ўвасабленне.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 4. Асаблівасці работы рэжысёра над нумарам як часткай культурна-адпачынкавай праграмы і тэатралізаванага прадстаўлення

Сцэнарная рэжысёрская распрацоўка нумара.

Асаблівасці работы рэжысёра над нумарам на аснове літаратурнага твора: верша, песні, байкі, казкі. Крытэрыі адбору мастацкага матэрыялу для інсцэніроўкі нумара.

Агульныя прынцыпы і законы інсцэніравання: замена апісальнага раду зрокавым, знаходжанне драматычнага і духоўнага эквіваленту твора, сугучнасць грамадскай пазіцыі аўтара з пазіцыяй рэжысёра, захаванне сюжэтнай і кампазіцыйнай пабудовы, жанравай прыналежнасці твора, стварэнне паралельнага рада, перадача апісальных момантаў з дапамогай тэатральных выразных сродкаў (акцёр, яго лінія дзеянняў, унутраных маналогаў, падтэкстаў, дэкарацый, бутафорыі, сэнсавых акцэнтаў, музычнага, шумавога, светлавога і іншых сродкаў тэхнічнай выразнасці).

Прыём «зримой песни» ў рэжысуры Г. А.Таўстаногава. Вобразнае сцэнічнае рашэнне бачнай песні.

Этапы работы :

– вызначэнне звышзадачы рэжысёра, сугучнай аўтарскай ідэі;

– вызначэнне прапанаваных абставін, лініі дзеяння і процідзеяння галоўнага канфлікту, эмацыянальных адносін да дзеючых асоб і іх учынкаў, пабудова дзеяння адпаведна падзейнага рада;

– вызначэнне жанру, выбудоўванне асацыятыўнага рада і знаходжанне вобразнага строю думкі тэатралізаванай песні.

Тэатралізацыя песні як адно са сродкаў выражэння рэжысёрскай звышзадачы.

Асаблівасці прыёмаў тэатралізацыі бачнай песні. Агульнасць і адрозненне прыёмаў тэатралізацыі верша і песні. Разгорнутая інсцэніроўка падзеі песні праз комплекс выразных сродкаў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 5. Рэжысёрская задума нумара.
Ідэйна-тэматычны аналіз літаратурнага матэрыялу

Паняцце «мастацкая задума твора». Рэжысёрская задума нумара. Арганізацыйнае значэнне рэжысёрскай задумы ў творчым працэсе.

Асацыятыўныя вобразы як элементы рэжысёрскай задумы. Фарміраванне рэжысёрскага назірання і яго фіксацыя. Этапы распрацоўкі задумы нумара: рэжысёрскі аналіз твора і задума яго пастаноўкі. Рэжысёрская задума нумара.

Тэма 6. Рэжысёрскае рашэнне нумара як часткі культурна-адпачынкавай праграмы. Пошук вобразных выразных сродкаў

Распрацоўка рэжысёрскага рашэння нумара. Стварэнне рэжысёрскага сцэнарыя на аснове ідэйна-тэматычнага аналізу і задумы твора. Увасабленне рэжысёрскай задумы. Пошук вобразнага,ідовішчнага рашэння нумара.

Пабудова кампазіцыі як аднаго з выразных сродкаў. Улік неразрыўнай узаемасувязі кампазіцыі і звышзадачы, падзейнага рада, рэжысёрскіх акцэнтаў і кампазіцыі.

Узаемасувязь і залежнасць тэмпарытму і вобразнага рашэння.

Мізансцэна як выразны сродак рэжысуры. Сцэнічны буйны план. Сцэнічныя планы і вышыня. Мізансцэніраванне і сцэнічная пляцоўка, рэльеф. Мізансцэна рэакцый. Сувязь бачнага і гукавога рада. Часовае і прасторавае пачуццё рытму і іх значэнне ў пабудове мізансцэны. Правілы апраўдвання мізансцэны за мяжой прасторы куліс. Мізансцэны натоўпу. Прыём фрагментацыі. Мізансцэна-маналог. Мізансцэна-поза. Сэнсавая нагрузка стоп-кадра. Віды мізансцэн. Пошук вобразнага відовішчнага рашэння нумара праз іншасказальныя сродкі выразнасці (метафара, сімвал, алегорыя), праз мастацкія, музычныя, пластычныя, каляровыя, шумавыя мультымедыйныя сродкі выразнасці.

Тэма 7. Работа рэжысёра з выканаўцамі
над стварэннем мастацкага вобраза ў нумары

Прынцыпы выхавання акцёраў. Творчасць акцёра як асноўны матэрыял рэжысёрскага мастацтва. Задачы рэжысёра ў рабоце з акцёрамі і іншымі выканаўцамі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Рэжысёр як мысліцель і грамадскі дзеяч, як выразнік, натхняльнік і выхавацель калектыву. Рэжысёр – творчы арганізатар сцэнічнага дзеяння на сцэне, арганізатар канфлікту, барацьбы праз узаемадзеянне акцёраў. Сутворчасць ва ўзаемаадносінах рэжысёра і акцёраў. Вытрымка і цярплівасць рэжысёра ў рабоце з акцёрам. Язык рэжысёрскіх заданняў – дзеянне. Вызначэнне мэты дзеянняў акцёра на шляху да звышзадачы. Станоўчы і адмоўны аспект рэжысёрскага паказу. Заданні дакладныя, лаканічныя, выразныя па форме, верныя. Улік магчымасцей акцёра. Акцёр павінен мець аб'ект увагі на сцэне – партнёр, навакольнае асяроддзе. Пошук жывых акцёрскіх прыстасаванняў. Перашкоды для творчасці акцёра: адсутнасць сканцэнтраванай увагі на аб'екце, як і самога аб'екта, здольнага валодаць увагай, мускульнае напружанне, адсутнасць неабходных сцэнічных апраўданняў. Перспектыва ролі і вобраза. Метад дзейснага аналізу і калектыўна-індывідуальнай творчасці ў рабоце рэжысёра з акцёрам і іншымі выканаўцамі працэсу стварэння нумара. Літаратурны запіс нумара і яго ўвасабленне.

Тэма 8. Тэатралізаваныя прадстаўленні і іх асаблівасці. Прынцыпы і прыёмы рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў

Я. Б. Вахтангаў аб сучаснасці мастацтва і значнасці гэтага прынцыпу ў рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў.

Патрабаванні да пастаноўшчыка тэатралізаваных прадстаўленняў. Рэжысура прадстаўленняў як самастойная галіна рэжысёрскага мастацтва. Віды і жанры прадстаўленняў.

Асаблівасці мізансцэны ў тэатралізаваным прадстаўленні. Арганізацыя сцэнічнай прасторы. Законы выканальніцкага майстэрства.

Прынцыпы арганізацыі відовішчнасці прадстаўлення. Улік асаблівасцей аўдыторыі.

Асаблівасці рэжысуры музычна-паэтычнага прадстаўлення. Арганічнае сутыкненне літаратурнага і музычнага матэрыялу. Першаснасць музыкі, падпарадкаванне музычнаму раду бачнага вобраза і пластычнага рашэння прадстаўлення.

Музыка ў запісы і «жывая» музыка. Сцэнічнае рашэнне «жывой музыкі». Неабходнасць стварэння бачнагарада пры выкананні музыкі ў запісе.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Відовішчная вобразнасць рэжысёрскага прыёму. Патрабаванне стылявога адзінства літаратурнага тэксту і музыкі.

Асаблівасці трактоўкі вершаванага тэксту і музыкі.

Прыём як спосаб арганізацыі сцэнарна-рэжысёрскага матэрыялу, рэалізацыі сцэнарнага ходу. Характарыстыка прыёмаў парадаксальнай трактоўкі сцэны альбо вобраза, сцэнічнай рэалізацыі метафары, прыём рэфрэна і інш.

Метафарычнасць, асацыятыўнасць, сімвалічнасць рэжысёрскіх прыёмаў пры стварэнні музычна-паэтычнага прадстаўлення.

Тэма 9. Рэжысёрская задума тэатралізаванага прадстаўлення на аснове створаных студэнтамі нумароў

Адбор матэрыялу і нумароў для стварэння сцэнарыя тэатралізаванага прадстаўлення. Распрацоўка сюжэтнага ходу сцэнарыя тэатралізаванага прадстаўлення. Мантаж нумароў у блокі і эпізоды з улікам дакладнай звышзадачы.

Кампазіцыя прадстаўлення і яго структура. Пабудова кампазіцыі з улікам зместу і звышзадачы, развіццё канфлікту скразнога дзеяння. Узаемасувязь атмасферы, мізансцэны, тэмпарытму і кампазіцыі. Пабудова кампазіцыі ў адпаведнасці з жанрам. Асаблівасці кампазіцыі музычна-паэтычнага прадстаўлення на аснове бачнагаверша і бачнайпесні, пабудова пралога і эпілога.

Вобразнае рашэнне нумароў, эпізодаў, блокаў. Выбар выразных сродкаў тэатралізаванага прадстаўлення, знаходжанне характару пластычнага рашэння кожнага эпізода прадстаўлення. Дэкаратыўна-мастацкае афармленне, выкарыстанне тэхнічных сродкаў, мастацка-музычнае рашэнне прадстаўлення, вызначэнне касцюмаў дзеючых асоб. Састаўленне мантажнага ліста як спосабу расшыфроўкі кожнага нумара і эпізода тэатралізаванага прадстаўлення. Распрацоўка ў мантажным лісце ўсіх складаемых тэатралізаванага прадстаўлення: зместу дзеяння, назвы нумароў і эпізодаў, вызначэнне і характар музычнага і шумавога афармлення, светлавога рашэння, пералік кінафрагментаў і слайдаў, эскізы касцюмаў, рэквізіту, трансфармацыі афармлення і г. д.

Стварэнне сцэнарыя тэатралізаванага прадстаўлення.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 10. Рэжысёрскае ўвасабленне задумы тэатралізаванага прадстаўлення. Работа з акцёрамі і іншымі выканаўцамі. Арганізацыя прагонных, тэхнічных і генеральнай рэпетыцый

Літаратурны сцэнарый, яго ідэйна-тэматычны аналіз і рэжысёрская задума прадстаўлення.

Распрацоўка пастановачнага плана тэатралізаванага прадстаўлення, канчатковае ўстанаўленне зместу і кампазіцыйнай пабудовы сцэнарыя, яго тэмы, праблемы, звышзадачы, падзейнага рада, канфлікту, скразнога дзеяння, характарыстык вобразаў, сродкаў увасаблення звышзадачы.

Канчатковая дапрацоўка касцюмаў дзеючых асоб, дэкарацый, рэквізіту, музычнага, шумавога, светлавога рашэння тэатралізаванага прадстаўлення. Дапрацоўка і ўвасабленне экспазіцыі і фіналу, пралога і эпілога тэатралізаванага прадстаўлення, канчатковае вызначэнне апорных сэнсавых мізансцэн, аб'яднанне эпізодаў у сувязі з дакладнай звышзадачай прадстаўлення адзіным рэжысёрскім ходам.

Пошук і вызначэнне іншасказальных сродкаў выразнасці для ўвасаблення рэжысёрскай задумы прадстаўлення.

Методыка правядзення рэпетыцый з акцёрамі. Пошук слоўнага дзеяння, пластычнага рашэння вобразаў, аб'яднанне ўсіх выразных сродкаў з дзеяннямі акцёраў усіх удзельнікаў прадстаўлення.

Арганізацыя бягучых і тэхнічных прагонаў тэатралізаванага прадстаўлення адпаведна з распрацаваным графікам рэпетыцый.

Методыка правядзення генеральнай рэпетыцыі. Злучэнне ўсіх элементаў тэатралізаванага прадстаўлення ў адзінае цэлае, праверка агульнай кампазіцыі, рытму нумароў і пераходаў, праверка гатоўнасці пастановачнай часткі, светлавога, музычнага, шумавога і інш. афармлення, канчатковы хронаметраж асобных эпізодаў і ўсяго прадстаўлення. Адпрацоўка кампазіцыйнай пабудовы стройнасці і дакладна пабудаванага кампазіцыйнага малюнка сцэнічнага дзеяння. Аналіз генеральнай рэпетыцыі з удзельнікамі прадстаўлення, характар заўваг рэжысёра. Правядзенне тэатралізаванага прадстаўлення як завяршальны этап. Аналіз і абмеркаванне тэатралізаванага прадстаўлення з улікам успрымання гледачом. Літаратурны запіс тэатралізаванага прадстаўлення і яго ўвасабленне.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Раздзел 3. Сцэнічная мова

Тэма 1. Уводзіны. Метадычныя прынцыпы і патрабаванні да выбару навучальна-творчага матэрыялу. Тэарэтычныя асновы пастаноўкі голасу і маўлення

Тэарэтычныя веды выхавання голасу і мовы. Прыёмы галасамоўнага трэнінгу. Унутраная тэхніка моўнага дзеяння ў мастацтве слова. Выкананне і аналіз прамоў-успамінаў з дзяцінства ў групе. Культура мовы. Ступень авалодання багаццем і выразнымі сродкамі мовы.

Тэма 2. Патрабаванні да выбару навучальна-творчага матэрыялу. Публіцыстыка як сродак выхавання актыўнай жыццёвай пазіцыі. Мэтавыя ўстаноўкі ў рабоце над творчым матэрыялам. Асаблівасці славеснага дзеяння ў гумарыстычных творах: казках, гумарэсках

Выбар лідара для псіхалагічнага партрэта. Пошукі мемуарнай літаратуры, эсэ. Абарона свайго героя. Прысваенне сабе яго лепшых якасцей. Стварэнне ўласнай, аўтарскай прозы, дзе героі – блізкія, родныя людзі, сваякі, настаўнікі, сябры. Стварэнне «моўнага альбома», галерэі блізкіх.

Выхаванне пачуцця гумару на байках, казках. Асаблівасці публіцыстыкі і казкі, байкі, іх жанравае інтанацыйнае адрозненне. Разуменне вобразаў, характараў герояў казак, баек у адпаведнасці з задумай аўтара. Выкарыстанне невербальных сродкаў зносін (міміка, жэст). Натуральнае існаванне ў казцы. Развіццё эмацыянальных, вобразных здольнасцей і творчых задаткаў студэнта ў працы над творамі эпічных жанраў (байкі, казкі, легенды, паданні).

Тэма 3. Элементы знешняй і ўнутранай тэхнікі слоўнага ўздзеяння. Дыханне і голас. Прыёмы галасамоўнага трэнінгу

Комплекснае засваенне моўных навыкаў. Развіццё фантазіі студэнта. Мэтаазначанае, падрабязнае і паслядоўнае асваенне практыкаванняў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 4. Тэхніка мовы, асноўныя практыкаванні і іх неабходнасць для авалодання мастацкім творам. Комплекснае засваенне моўных навыкаў. Развіццё фантазіі студэнта. Мова ў жыцці і на сцэне

Засваенне прыёмаў комплекснага трэнінгу: рэлаксацыя, гігіенічны і вібрацыйны масаж, дыхальная размінка, унутрыглотачная гімнастыка, артыкуляцыйныя практыкаванні, дыкцыйны трэнінг, галасавыя практыкаванні.

Комплекснае выхаванне моўных якасцей студэнта. Новая тэорыя голасаўтварэння і асноўныя прынцыпы моўнай тэхнікі. Свядомае засваенне студэнтамі элементаў унутранай і знешняй тэхнікі. Мэтавыя ўстаноўкі ў рабоце над тэкстам гульнявых праграм студэнтаў для развіцця іх фантазіі. Развіццё моўнага слыху студэнта. Прыёмы голасу – моўнага трэнінгу. Рэзанатары. Галасавыя рэгістры. Сіла гуку. Размеркаванне гуку на пляцоўцы. Апора гуку. Засваенне правіл арфаэпіі ў галасамоўным трэнінгу. Развіццё моўнага слыху, здольнасць заўважаць памылкі знешняй і ўнутранай тэхнікі. Валоданне тэрміналогіяй.

Тэма 5. Дыкцыя і арфаэпія ў комплексным засваенні папярэдняга матэрыялу. Артыкуляцыя

Дыкцыя і арфаэпія ў комплексным засваенні папярэдняга матэрыялу. Развіццё фанацыйнага (дыяфрагмальнага) дыхання, дыкцыйнай выразнасці, валоданне «апорай гуку», свабодай гучання. Вядзенне антыслоўніка. Запісы слоў, гукавы склад якіх парушаецца (выпадзенне галосных, зычных, цэлых складоў). Мэта гэтай працы – развіццё моўнага слыху, дыкцыйнай чысціні. Веданне беларускага і рускага алфавіта (іх адрозненне) і ўвядзенне яго ў гульнявыя практыкаванні.

Тэма 6. Этапы работы над тэкстам. Мастацкае слова і моўнае дзеянне. Слова і рух. Выразныя сродкі маўлення

Мастацкае слова і моўнае дзеянне. Слова і рух. Этапы работы над тэкстам. Авалоданне практычнымі прыёмамі развіцця голасу, мовы (моўнаручны рэфлекс, імітацыя, гукаперайманне, мова ў руху). Выхаванне свабоды дыхання і гучання на мяккай атацы голасу. Развіццё дыкцыйнай чысціні культуры маўлення, логікі моўнага дзеяння. Калектыўнае моўнае дзеянне. Складан-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

не невялікіх апавяданняў (у розных жанрах) з мэтай авалодання размоўнай інтанацыяй, імправізацыі на зададзеную тэму.

Тэма 7. Выканальніцкі аналіз тэксту:
скразное дзеянне, падтэкст

Выканальніцкі аналіз тэксту: скразное дзеянне, падтэкст. Этапы работы над тэкстам. Аналіз твора (тэма, ідэя, скразное дзеянне, сюжэт, звышзадача, канфлікт). Лагічны аналіз твора, увасабленне тэкстаў. Лагічная перспектыва, падтэкст, паўзы (псіхалагічныя, лагічныя). Уздзеянне словам на слухачоў, гледачоў.

Тэма 8. Асаблівасці вершаванай мовы. Асноўныя паэтычныя
жанры. Асноўныя сістэмы вершаскладання.
Прыёмы авалодання паэтычным матэрыялам

Асаблівасці вершаванай мовы. Асноўныя сістэмы вершаскладання. Метрычная, танічная, сілабатанічная сістэмы вершаскладання. Жанравыя асаблівасці вершаванай мовы (рытм, рыфма, паўза, памер, перанос).

Асноўныя паэтычныя жанры і формы. Прыёмы авалодвання паэтычным матэрыялам (скандзіраванне, рыфмоўкі), адбор вершаў на беларускай і рускай мовах. Асаблівасці аўтарскай мовы розных паэтаў.

Тэма 9. Выразныя сродкі мовы.
Логіка, лагічны націск, моўныя такты і паўзы.
Дзейсная прырода знакаў прыпынку ў вершаванай мове

Выразныя сродкі мовы. Логіка, лагічны націск, моўныя такты і паўзы. Эмацыянальная і тэхнічная выразнасць – асноўныя якасці мовы. Моўныя сродкі ў эмацыянальным уздзеянні на аўдыторыю: інверсія, паўтор, тропы і іх класіфікацыя. Праца над лагічным разборам выбраных урыўкаў (проза, вершы). Выяўленне лагічнага націску, лагічнай паўзы. Знакі прыпынку на пісьме і ў дзейсным слове. Дзейсная прырода знакаў прыпынку ў вершаванай мове. Развіццё творчых здольнасцей студэнтаў на матэрыяле вершаваных твораў. Засваенне навыку моўнага дзеяння ў вершаваных творах.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 10. Выхаванне элементаў унутранай тэхнікі моўнага дзеяння (бачанне, уяўленне, адносіны, ацэнка)

Паэты Пушкінскай пары. Санеты Шэкспіра. Паэты срэбнага веку. Жаночая паэзія. Беларускія класікі і сучасныя паэты. Уласная ацэнка кожнага паэта. Выхаванне элементаў унутранай тэхнікі моўнага дзеяння (бачанне, уяўленне, адносіны, ацэнка). Сродкі збліжэння з выбраным творам. Фантазія студэнта ў выхаванні бачання і ацэнкі твора.

Тэма 11. Выхаванне звычкі арганічнага жыцця ў выкананні вершаваных твораў. Пазамоўныя сродкі выразнасці (міміка, жэст, пластыка)

Выхаванне звычкі арганічнага жыцця ў выкананні вершаваных твораў. Пазамоўныя сродкі выразнасці (міміка, жэст, пластыка). Замацаванне навыкаў самастойнай рэжысёрска-выканальніцкай працы над творамі вершаванай формы. Адчуванне твора аўтара як свайго ўласнага. Выхаванне сучаснай грамадзянскай пазіцыі.

Тэма 12. Прынцыпы работы над ажыццяўленнем створанай кампазіцыі. Размеркаванне на пляцоўцы. Тэмпарытм

Прынцыпы стварэння кампазіцый: наяўнасць асноўнай тэмы і сэнсу, якія аб’ядноўваюць матэрыял. Кампазіцыя і мантаж. Спосабы стварэння кампазіцыі (храналагічны, кантрасны і інш.). Спалучэнне розных жанраў. Прынцып літаратурнага спектакля і яго адрозненне ад драматычнага. Асоба ў літаратурным спектаклі. Адбор неабходных элементаў для больш яскравага і пераканальнага паказу творчай працы. Законы выканання літаратурных кампазіцый. Прынцыпы работы над ажыццяўляемай кампазіцыяй. Агульнасць дзеяння выканаўцаў. Калектыўнасць моўнага дзеяння. Эстафета ў развіцці дзеяння «жыццё ў музыцы». Слова і мізансцэна. Актыўная мізансцэна. Спосабы зносін выканаўцаў з аўдыторыяй. Выхаванне чулага падыходу да творчай работы, пачуццё партнёра-аднадумца. Размеркаванне на пляцоўцы. Тэмпарытм.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 13. Логіка мовы. Прынцыпы адбору мастацкага твора для выканання прозы. Засваенне логікі мовы на літаратурным матэрыяле: моўныя такты, лагічныя і псіхалагічныя паўзы, лагічны націск, лагічная інтанацыя, мелодыка мовы

Практычныя заняткі. Прынцып адбору мастацкага твора ці ўрыўка з яго для выканання на экзамене. Спалучэнне індывідуальнасці выканаўцы з літаратурным матэрыялам. Развіццё моўнай выразнасці: дыяпазон, тэмпарытм, дынамізм (ускладненыя моўныя практыкаванні). Пошукі мастацкага матэрыялу, які адпавядае асабістым якасцям студэнта (пачуццё гумару, уменне выяўлення падтэксту, грамадзянская пазіцыя выканаўцы і г. д.).

Засваенне логікі мовы на выбраных урыўках: моўныя такты, лагічныя і псіхалагічныя паўзы, лагічны націск. Прыёмы лагічнага мыслення: аналіз, сінтэз, параўнанне і г. д. Адбор моўных сродкаў выразнасці.

Тэма 14. Аналіз аўтарскай задумы. Спалучэнне аўтарскага падтэксту і індывідуальнасці выканаўцы

Тэарэтычныя веды па раздзеле «Логіка мовы». Рэфераты і іх праслухоўванне на занятках. Валоданне лексікай, стылістыкай мовы, культурай маўлення. Выяўленне моўных асаблівасцей аўтара: аўтарская інтанацыя, мелодыка і іх засваенне. Аналіз аўтарскай задумы. Выяўленне аўтарскай задумы. Сучаснасць і неабходнасць класічнага матэрыялу (А. С. Пушкін, А. П. Чэхаў, А. Бунін). Комплекснае выкарыстанне сістэм для ўздзеяння на аўдыторыю: лінгвістычнай (мова), паралінгвістычнай (інтанацыя), кінетычнай (міміка, жэсты). Адбор моўных сродкаў выразнасці.

Тэма 15. Кампазіцыйная пабудова матэрыялу. Комплекснае засваенне твора. Узаемадзеянне выканаўцаў на пляцоўцы

Кампазіцыйная пабудова творчага паказу. Авалоданне лагічнай, эмацыянальнай, мастацкай перспектывамі моўнага дзеяння і кампазіцыі. «Кінастужка» бачанняў і падтэкст. Авалоданне тэхнікай агучанага слова (дыханне, дыкцыя, голас). Калектыў-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ная праца над тэкстамі. Знаходжанне канрапункта ў кантэксце кампазіцыі.

Ускладненыя моўныя практыкаванні ў развіцці моўнай выразнасці (дыяпазон, тэмпарытм, дынамізм). Прагляд і аналіз моўнага дзеяння выканаўцаў на відэастужках. Уменне аналізаваць якасць гучання мовы ў практыкаваннях. Спалучэнне тэарэтычных ведаў і практычных навыкаў па раздзеле «Тэхніка мовы».

Тэма 16. Метады выхавання рэжысёрскіх здольнасцей у рабоце з выканаўцамі

Фарміраванне рэжысёрскіх здольнасцей у рабоце з выканаўцамі ў літаратурным спектаклі. Метадычныя прыёмы ў рабоце з выканаўцамі на старым матэрыяле. Валоданне ўсімі сродкамі выразнага чытання. Агульнасць дзеяння выканаўцаў.Творчыя задачы выканаўцы, педагога і рэжысёра ў будучай прафесіі. Моўны слых рэжысёра ў выхаванні культуры мовы. Фарміраванне і развіццё светапогляду будучых спецыялістаў СКД. Выхаванне эмацыянальна-пачуццёвай сферы студэнтаў-рэжысёраў. Выхаванне мастацкага густу ў студэнтаў – пачатак яго асабістай будучай прафесіі.

Тэма 17. Метадычныя прынцыпы і патрабаванні да выбару маналогу. Ідэйна-дзейсны аналіз маналогаў

Метадычныя прынцыпы і патрабаванні да выбару навучальна-творчага матэрыялу для ўвасаблення. Маналог – від псіхалагічнага дзеяння. Асаблівасці працы над маналогамі. Маналог і культура мыслення. Віды маналогу (унутраны і звернуты да некага). План і этапы работы над маналогамі. Засваенне элементаў моўнага дзеяння ў маналогах. Авалоданне перспектывай развіцця думкі. Скразное дзеянне ў літаратурным сцэнарыі.

Перспектыва зместу. Спалучэнне падтэксту і індывідуальнасці выканаўцы. Ідэйна-дзейсны, лагічны аналіз, лагічная перспектыва. Жанравыя асаблівасці твораў: бачаныя і адносныя. Авалоданне тэмпарытмам. Асваенне аўтарскай ідэі праз сваю індывідуальнасць.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 18. Падрыхтоўка і засваенне элементаў слоўнага дзеяння ў маналогах. Этапы работы над маналогам. Перспектыва, звышзадача мастацкага расповеду

Комплекснае засваенне твора. Узаемадзеянне выканаўцаў на пляцоўцы. Свабоднае і выразнае словадзеянне, кантакт з аўдыторыяй, прыёмы ўзаемадзеяння і ўтрымання зацікаўленасці слухачоў, змена тэмпарытму, паўза.

Тэма 19. Фарміраванне рэжысёрскіх здольнасцей у рабоце з выканаўцамі над маналогамі. Маналог у кампазіцыйным кантэксце

Выхаванне рэжысёрскіх здольнасцей у рабоце з выканаўцамі. Выхаванне ў студэнта не толькі выканальніцкіх якасцей, але і рэжысёрскіх. Тэхніка мовы ў рэалізацыі задач рэжысёра і выканаўцы. Спалучэнне думак і пачуццяў у авалоданні культурай маўлення. Неабходнасць удзелу кожнага студэнта асабіста ў ажыццяўленні творчых задум.

Ідэйна-дзейсны аналіз маналогу. Аналіз запісанага на магнітную стужку навучальна-творчага матэрыялу. Выбар і этапы работы над маналогам. Уключэнне маналогаў у агульны кантэкст літаратурнага спектакля.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

«Сцэнарна-рэжысёрскія асновы сацыяльна-культурнай дзейнасці»

Раздзел 1. «Сцэнарнае майстэрства»

Нумар тэмы	Назва тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю ведаў
		лекцыі	лабараторныя заняткі	індывідуальныя заняткі		
1	Уводзіны. Характарыстыка драматургічных твораў і спецыфічныя асаблівасці драматургіі культурна-адпачынкавых праграм	2				
2	Сцэнарый як драматургічная аснова культурна-адпачынкавай праграмы	2				
3	Характарыстыка сродкаў выразнасці сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы	2				
4	Асноўныя этапы работы над сцэнарыем культурна-адпачынкавай праграмы	2				
5	Метад тэатралізацыі як аснова стварэння мастацкага вобраза сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы	2				
6	Метады ілюстравання і інсцэніравання ў сцэнарыі, іх выкарыстанне ў культурна-адпачынкавай праграме	2				
7	Мантаж як творчы метад сцэнарыста: уласцівасці, функцыі	2				

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

8	Літаратурны запіс сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы і ажыццяўленне яго аналізу	2				
9	Асаблівасці правядзення аналізу сцэнарыяў культурна-адпачынкавых праграм разнастайных жанраў		12		6	аналізы сцэнарыяў па схеме
10	Рэальны герой і яго прадстаўленне		4			
11	Літаратурная замалёўка і яе сцэнарная распрацоўка		6	1		
12	Выбар рэальнай падзеі і яесцэнарная распрацоўка		4	1		
13	Прагляд і асаблівасці рэцэнзаванняразнастайных культурна-адпачынкавых праграм		4		6	рэцэнзіі на прагледжаныя праграмы
14	Фарміраванне ідэйна-тэматычнай задумы і распрацоўка асноўных кампанентаў групавога сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		12			
15	Вывучэнне, адбор і выкарыстанне сродкаў выразнасці і прыёмаў актывізацыі аўдыторыі для раскрыцця задумы сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		16	1	5	разнастайныя матэрыялы да сцэнарыя
16	Мантаж матэрыялу і літаратурны запіс групавога сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		10	1	5	пісьмовая распрацоўка блока сцэнарыя
17	Тэхналагічныя асновы распрацоўкі аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		2			
18	Фарміраванне ідэйна-тэматычнай задумы і кампазіцыйная пабудова аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		10	1		
19	Адбор сродкаў выразнасці, выкарыстанне прыёмаў актывіза-		12		4	рэжысёрска-паста-

	цыі аўдыторыі, мантаж і літаратурны запіс аўтарскага сцэнарыякультурна-адпачынкавай праграмы					новачныя матэрыялы да аўтарскага сцэнарыя
20	Падрыхтоўка аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы да публічнай абароны		2	1	2	аўтарскі сцэнарый і мультымедыйная прэзентацыя да абароны
	Усяго …	**16**	**94**	**6**	**28**	

для завочнай формы навучання

Нумар тэмы	Назва тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		
		лекцыі	лабараторныя заняткі	індывідуальныя заняткі
1	Уводзіны. Характарыстыка драматургічных твораў і спецыфічныя асаблівасці сцэнарыя культурна-адпачынкавых праграм	2	2	
2	Характарыстыка сродкаў выразнасці сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы	2		
3	Асноўныя этапы работы над сцэнарыем культурна-адпачынкавай праграмы	2		
4	Фарміраванне ідэйна-тэматычнай задумы і распрацоўка асноўных кампанентаў групавога сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		4	
5	Вывучэнне, адбор і выкарыстанне сродкаў выразнасці і прыёмаў актывізацыі аўдыторыі для раскрыцця задумы сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		4	1
6	Мантаж матэрыялу і літаратурны запіс групавога сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		2	
7	Метад тэатралізацыі як аснова стварэння мастацкага вобраза сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы	2		

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

8	Драматургія тэатралізаваных культурна-адпачынкавых праграм	2		
9	Тэхналагічныя асновы распрацоўкі аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		2	
10	Фарміраванне ідэйна-тэматычнай задумы і кампазіцыйная пабудова аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы		4	
11	Адбор сродкаў выразнасці, выкарыстанне прыёмаў актывізацыі аўдыторыі і мантаж аўтарскага сцэнарыякультурна-адпачынкавай праграмы		4	
12	Літаратурны запіс і падрыхтоўка аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы да публічнай абароны		4	
	Усяго…	**10**	**26**	**1**

Раздзел 2. «Рэжысура культурна-адпачынкавых праграм»

Нумар тэмы	Назва тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Колькасць гадзінКСР	Форма кантролю ведаў
		лекцыі	лабараторныя заняткі	індывідуальныя заняткі		
1	Уводзіны. Паняцце аб рэжысуры. Асаблівасці рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм і тэатралізаваных прадстаўленняў. Функцыі рэжысёра	4				
2	Сцэнічнае дзеянне як аснова творчасці. Элементы сцэнічнага дзеяння. Псіхафізічнае дзеянне акцёра. Выканаўчы трэнінг і яго значэнне для авалодвання сцэнічным дзеяннем	4	18	1	8	прагляд і аналіз вучэбнага трэнінгу на лабараторных занятках
3	Стварэнне эцюдаў на арганічнае маўчанне на аснове жыццё-	2	26	1	10	прагляд эцюдаў на арганічнае маўчанне

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

	вых назіранняў: адзіночнага, парнага, масавага					на лабараторных занятках, прадстаўленне ў пісьмовым выглядзе літаратурнага запісу эцюда
4	Асаблівасці работы рэжысёра над нумарам як часткай культурна-адпачынкавай праграмы і тэатралізаванага прадстаўлення	2				
5	Рэжысёрская задума нумара. Ідэйна-тэматычны аналіз літаратурнага матэрыялу		18	1	3	ідэйна-тэматычны аналіз літаратурнага ці музычнага матэрыялу ў пісьмовым выглядзе і прадстаўленне яго для абароны
6	Рэжысёрскае рашэнне нумара як часткі культурна-адпачынкавай праграмы. Пошук вобразных выразных сродкаў		20	1	4	абарона рэжысёрскага рашэння нумара, сцэнарый і рэжысёрска-пастановачны план нумара
7	Работа рэжысёра з выканаўцамі над стварэннем мастацкага вобраза ў нумары		8		3	рэпетыцыі з удзельнікамі нумара па стварэнні мастацкага вобраза
8	Тэатралізаваныя прадстаўленні і іх асаблівасці. Прынцыпы і прыёмы рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў	2	46		2	рэферат
9	Рэжысёрская задуматэатралізаванага прадстаўленняна асновествораных студэнтамі нумароў	1	28	1	6	напісанне сцэнарыя і рэжысёрскага пастановачнага плана тэатралізаванага прадстаўлення, абарона рэжысёрскай

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

						задумы, стварэнне графіка рэпетыцый, стварэнне музычнай фанаграмы
10	Рэжысёрскае ўвасабленне задумы тэатралізаванага прадстаўлення. Работа з акцёрамі і іншымі выканаўцамі. Арганізацыя прагонных, тэхнічных і генеральнай рэпетыцый	1	28	1	6	правядзенне рэпетыцый з выканаўцамі тэатралізаванага прадстаўлення, арганізацыя прагонных, тэхнічных, генеральнай рэпетыцый.Пісьмовая работа – рэжысёрскі пастановачны план
	Усяго…	**16**	**148**	**6**	**42**	

для завочнай формы навучання

Нумар тэмы	Назва тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		
		лекцыі	лабараторныя заняткі	індывідуальныя заняткі
1	Уводзіны. Паняцце аб рэжысуры. Асаблівасці рэжысуры культурна-адпачынкавых праграм і тэатралізаваных прадстаўленняў. Функцыі рэжысёра	1		
2	Сцэнічнае дзеянне як аснова творчасці. Элементы сцэнічнага дзеяння. Псіхафізічнае дзеянне акцёра. Выканаўчы трэнінг і яго значэнне для авалодання сцэнічным дзеяннем	1	2	
3	Стварэнне эцюдаў на арганічнае маўчанне на аснове жыццёвых назіранняў: адзіночнага, парнага, масавага	1	2	

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

4	Асаблівасці работы рэжысёра над нумарам як часткай культурна-адпачынкавай праграмы і прадстаўлення	1	2	
5	Рэжысёрская задума нумара. Ідэйна-тэматычны аналіз літаратурнага матэрыялу	1	4	
6	Рэжысёрскае рашэнне нумара як часткі культурна-адпачынкавай праграмы. Пошук вобразных выразных сродкаў	1	6	1
7	Работа рэжысёра з выканаўцамі над стварэннем мастацкага вобраза ў нумары		4	
8	Тэатралізаваныя прадстаўленні і іх асаблівасці. Прынцыпы і прыёмы рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў		4	
9	Рэжысёрская задума тэатралізаванага прадстаўлення на аснове створаных студэнтамі нумароў		10	1
10	Рэжысёрскае ўвасабленне задумы тэатралізаванага прадстаўлення. Работа з акцёрамі і іншымі выканаўцамі. Арганізацыя прагонных, тэхнічных і генеральнай рэпетыцый		12	
	Усяго…	**6**	**46**	**2**

Раздзел 3. «Сцэнічная мова»

Нумар тэмы	Назва тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю ведаў
		лекцыі	лабараторныя заняткі	індывідуальныя заняткі		
1	Уводзіны. Метадычныя прынцыпы і патрабаванні да выбару навучальна-творчага матэрыялу.Тэарэтычныя асновы пастаноўкі голасу і маўлення	2	2			
2	Патрабаванні да выбару навучальна-творчага матэрыялу.		10		8	праслухоўванне і аналіз пад-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

	Публіцыстыка як сродак выхавання актыўнай жыццёвай пазіцыі. Мэтавыя ўстаноўкі ў рабоце над творчым матэрыялам. Асаблівасці славеснага дзеяння ў гумарыстычных творах: казках, гумарэсках					рыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках
3	Элементы знешняй і ўнутранай тэхнікі слоўнага ўздзеяння. Дыханне і голас. Прыёмы галасамоўнага трэнінгу	2	4			
4	Тэхніка мовы, асноўныя практыкаванні і іх неабходнасць для авалодання мастацкім творам.Комплекснае засваенне моўных навыкаў. Развіццё фантазіі студэнта. Мова ў жыцці і на сцэне		14		8	дзённік уласных назіранняў
5	Дыкцыя і арфаэпія ў комплексным засваенні папярэдняга матэрыялу. Артыкуляцыя		10			
6	Этапы работы над тэкстам. Мастацкае слова і моўнае дзеянне. Выразныя сродкі маўлення	2	8			
7	Выканальніцкі аналіз тэксту: скразное дзеянне, падтэкст		8			
8	Асаблівасці вершаванай мовы. Асноўныя паэтычныя жанры. Асноўныя сістэмы вершаскладання. Прыёмы авалодання паэтычным матэрыялам	2	14		4	абмеркаванне матэрыялу на лабараторных занятках
9	Выразныя сродкі мовы. Логіка, лагічны націск, моўныя такты і паўзы. Дзейсная прырода знакаў прыпынку ў вершаванай мове		8		4	рэферат
10	Выхаванне элементаў унутранай тэхнікі моўнага дзеяння (бачанне, уяўленне, адносіны, ацэнка)		10	1	4	праслухоўванне падрыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках
11	Выхаванне звычкі арганічнага		6	1		

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

	жыцця ў выкананні вершаваных твораў. Пазамоўныя сродкі выразнасці (міміка, жэст, пластыка)					
12	Прынцыпы работы над ажыццяўленнем створанай кампазіцыі. Размеркаванне на пляцоўцы. Тэмпарытм		8			
13	Логіка мовы. Прынцыпы адбору мастацкага твора для выканання прозы. Засваенне логікі мовы на літаратурным матэрыяле: моўныя такты, лагічныя і псіхалагічныя паўзы, лагічны націск, лагічная інтанацыя, мелодыка мовы		12		8	праслухоўванне падрыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках
14	Аналіз аўтарскай задумы.Спалучэнне аўтарскага падтэксту і індывідуальнасці выканаўцы		8	2		
15	Кампазіцыйная пабудова матэрыялу. Комплекснае засваенне твора. Узаемадзеянне выканаўцаў на пляцоўцы		8			
16	Метады выхавання рэжысёрскіх здольнасцей у рабоце з выканаўцамі		2			
17	Метадычныя прынцыпы і патрабаванні да выбару маналогу. Ідэйна-дзейсны аналіз маналогу		6	2		
18	Падрыхтоўка і засваенне элементаў слоўнага дзеяння ў маналогах. Этапы работы над маналогам. Перспектыва, звышзадача мастацкага расповеду		12		6	праслухоўванне падрыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках
19	Фарміраванне рэжысёрскіх здольнасцей у рабоце з выканаўцамі над маналогамі. Маналог у кампазіцыйным кантэксце		6			
	Усяго …	**8**	**156**	**6**	**42**	

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

для завочнай формы навучання

Нумар тэмы	Назва тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		
		лекцыі	лабараторныя заняткі	індывідуальныя заняткі
1	Уводзіны. Тэарэтычныя асновы пастаноўкі голасу і маўлення. Элементы знешняй і ўнутранай тэхнікі слоўнага ўздзеяння. Дыханне і голас. Прыёмы галасамоўнага трэнінгу	1		
2	Патрабаванні да выбару навучальна-творчага матэрыялу. Публіцыстыка як сродак выхавання актыўнай жыццёвай пазіцыі. Асаблівасці славеснага дзеяння ў гумарыстычных творах: казках, гумарэсках	2	2	
3	Дыкцыя і арфаэпія ў комплексным засваенні папярэдняга матэрыялу. Артыкуляцыя	1		
4	Логіка мовы. Асноўныя законы моўнага дзеяння		2	
5	Асаблівасці вершаванай мовы. Асноўныя сістэмы вершаскладання. Рыфма		4	1
6	Асноўныя паэтычныя жанры. Прыёмы авалодання паэтычным матэрыялам		2	
7	Дзейсная прырода знакаў прыпынку ў вершаванай мове. Моўныя такты і паўзы		2	
8	Выхаванне элементаў унутранай тэхнікі моўнага дзеяння (бачанне, уяўленне, адносіны, ацэнка)		2	
9	Выхаванне звычкі арганічнага жыцця ў выкананні вершаваных твораў. Пазамоўныя сродкі выразнасці (міміка, жэст, пластыка)		2	
10	Прынцыпы работы над ажыццяўленнем створанай кампазіцыі. Размеркаванне на пляцоўцы. Тэмпарытм		2	
11	Маналог у апавяданні. План работы над маналогам. Падбор, аналіз і літаратурная апрацоўка ўрыўкаў		4	
12	Ідэйна-дзейнасны аналіз маналогаў		2	
13	Фарміраванне рэжысёрскіх здольнасцей у рабоце з выканаўцамі маналогаў		2	

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

14	Маналог у кампазіцыйным кантэксце		2	
15	Прынцыпы стварэння літаратурнай кампазіцыі		2	
16	Падбор і апрацоўка літаратурнага матэрыялу		4	
17	Рэжысёрска-педагагічная работа па моўным дзеянні ў будучай працы		2	
18	Творчая работа над увасабленнем матэрыялу літаратурнай кампазіцыі		2	
19	Логіка мовы і тэмпарытм, яго значэнне ў моўным дзеянні. Работа над лагічнай перспектывай звязнага тэксту		2	
20	Пастаноўка літаратурнага спектакля для творчага паказу гледачам		6	
21	Аналіз фрагментаў спектакля і скразнога дзеяння літаратурнага спектакля		2	
	Усяго…	**4**	**50**	**1**

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. *Бирюкова, Т.П.* Особенности сценария культурно-досуговых программ/ Т.П. Бирюкова // Сацыяльна-педагагічная работа. – 2008. – №7. – С. 35–39.

2. *Вербовая, Н.* Искусство речи/ Н.Вербовая, О.Головина, В.Урнова. – М. : Искусство, 1997. – 175 с.

3. *Волькенштейн, В.М.* Драматургия / В.М. Волькенштейн. – М.: Сов. писатель, 1960. – С. 128–176,315–324.

4. *Генкин, Д.М.* Сценарное мастерство культпросветработника / Д.М.Генкин, А.А.Кононович. – М.: Сов. Россия, 1984. – 136с.

5. *Жарков, А.Д.* Технология культурно-досуговой деятельности: учеб. пособие / А.Д.Жарков. – М.: Просвещение, 1988. – 247 с.

6. *Запорожец, Т.И.* Логика сценической речи / Т.И.Запорожец. – М.: Просвещение, 1974. – 70 с.

7. *Захава, Б.Е.* Мастерство актера и режиссера / Б.Е. Захава. – 4-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1978. – 334 с.

8. *Катышев, Д.Н.* Вопросы теории драмы / Д.Н.Катышев. – СПб.: ГУП, 2001.– 359 с.

9. *Кристи, Г.В.* Воспитание актера школы Станиславского/ Г. В. Кристи. – 2-е изд. – М.: Искусство, 1979. – 430 с.

10. *Марков, О.И.* Сценарно-режиссерские основы художественно-педагогической деятельности клуба / О.И.Марков. – М.: Просвещение, 1988. – 158 с.

11. *Мойсейчук, С. Б.* Режиссура культурно-досуговых программ: учеб. пособие / С. Б. Мойсейчук. – Минск: БГУКИ, 2011. – 99с.

12. *Мочалов, Ю.* Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены / Ю.Мочалов. – М.: Просвещение, 1981. – 239 с.

13. *Овсянников, С.* Зрелищность и выразительность театрализованного представления / С. Овсянников. – СПб., 2003. – 337 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

14. Петрова, А.Н. Сценическая речь / А.Н.Петрова. – М.: Искусство, 1981. – 184 с.

15. Подобед, А.С. Практическая риторика / А.С.Подобед. – Минск, 2001. – 359 с.

16. Попов, А.Д. Художественная целостность спектакля / А. Д. Попов. – М.: Всерос. театр. о-во, 1959. – 295 с.

17. Савина, В.Ф. Организация коллективно-индивидуального театрального творчества в процессе подготовки режиссера / В.Ф.Савина // Искусство театра: Вчера. Сегодня. Завтра : сб. науч. тр. / Екатеринбург. гос. театр. ин-т. – Екатеринбург: Урал. ун-т, 1997. – С. 140–182.

18. Савіна, В.Ф. Школа рэжысёра, або Методыка арганізацыі калектыўна-індывідуальнай тэатральнай творчасці / В. Ф. Савіна // Тэатральная творчасць. – 1996. – № 3. – С. 41–42; № 4. – С. 49–50; 1997. – № 2. – С. 44–46.

19. Савкова, З.В. Искусство литературной композиции и монтажа / З.В.Савкова. – М.: ВНМУ: КПР, 1986. – 130 с.

20. Савкова, З.В. Речевой слух в совершенствовании выразительности звучащего слова / З.В.Савкова. – М.: Знание, 1982. – С. 28–31.

21. Силин, А.Д. Площади – наши палитры: (Специфика работы режиссера при постановке массовых театрализованных представлений под открытым небом и на нетрадиционных сценических площадках) / А.Д.Силин. – М.: Сов. Россия, 1982. – 184 с.

*22.*Технология социально-культурной деятельности / М-во культуры Респ. Беларусь, Белорус. гос. ун-т культуры и искусств; Л. И. Козловская [и др.] : учеб.-метод. пособие для студентов учреждений высшего образования по специальности 1-23 01 14 Социально-культурная деятельность. – Минск : БГУКИ, 2014. – 205 с.

23. Тихоновская, Г. С. Сценарно-режиссерские технологии создания КДП: моногр. / Г. С. Тихоновская. – М.: Изд. дом МГУКИ, 2010. – 352 с.

Дадатковая

1. Гагин, В.Н. Выразительные средства клубной драматургии / В.Н.Гагин. – М.: Политиздат, 1985. – 245 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

2. *Гиппиус, С.В.* Тренинг развития креативности. Гимнастика чувств / С.В.Гиппиус. – СПб.: Речь, 2001. – 346 с.

3. *Гончаров, А.* Мои театральные пристрастия. Кн. 1. Поиски выразительности / А.Гончаров. – М. : Искусство, 1997. – 334 с.

4. *Катышев, Д.Н.* Вопросы теории драмы / Д.Н.Катышев. – СПб.: СПбГУП, 2001.– 359 с.

5. *Кнебель, М.О.* Поэзия педагогики / М.О.Кнебель. – М.: Всерос. театр. о-во, 1976. – 527 с.

6. *Плоткин, В.И.* Введение в теорию и практику инсценирования / В.И.Плоткин. – М.: Турусел, 2001. – 260 с.

7. Сценарное мастерство: метод. пособие в помощь начинающему автору / сост. О.А.Толченов. – М.: ВЦХТ, 2002. – 160 с.

8. *Тихомиров, Д.В.* Беседы о режиссуре театрализованных представлений / Д.В.Тихомиров. – М.: Сов. Россия, 1977. – 126 с.

9. *Товстоногов, Г.А.* О профессии режиссера / Г.А.Товстоногов. – 2-е изд. – М.: Всерос. театр. о-во, 1967. – 358 с.

10. *Туманов, И.М.* Режиссура массового праздника и театрализованного концерта / И.М.Туманов. – Л.: Ленингр. гос. ин-т культуры им. Н.К.Крупской, 1974. – 95 с.

11. *Чечетин, А.И.* Основы драматургии: учебник для студентов вузов культуры / А.И.Чечетин. – М.: Моск. гос. ун-т культуры и искусства, 2004.– 189 с.

12. *Шароев, И.Г.* Режиссура массовых театрализованных представлений / И.Г.Шароев. – М.: Сов. Россия, 1980. – 152 с.

13. *Шубина, И.Б.* Драматургия и режиссура зрелища: игра, сопровождающая жизнь: учеб.-метод. пособие / И. Б. Шубина. – Ростов н/Д : Феникс, 2006. – 288 с.

14. *Шубина, И.Б.* Организация досуга и шоу-программ / И. Б. Шубина. – Ростов н/Д: Феникс, 2003. – 352 с.

15. *Юткевич, С.* Поэтика режиссуры: Театр и кино / С.Юткевич; ВНИИ киноискусства Госкино СССР. – М.: Искусство, 1986. – 467 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Пералік выкарыстоўваемых сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці па дысцыпліне «Сцэнарна-рэжысёрскія асновы сацыяльна-культурнай дзейнасці»

Для выяўлення ўзроўню вучэбных дасягненняў студэнтаў рэкамендуецца выкарыстоўваць дыягнастычны інструментарый, які рэалізуецца комплексна. У якасці такіх сродкаў кантролю і ацэнкі ведаў могуць выкарыстоўвацца:

– вусны франтальны апрос у канцы лекцый;

– адказы на пытанні падчас лабараторных заняткаў;

– выступленні студэнтаў на лабараторных занятках з прадстаўленнем сваіх практычных напрацовак;

– творчыя паказы;

– праслухоўванне і аналіз падрыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках;

– складанне рэфератаў, эсэ, замалёвак і іншых пісьмовых работ па раздзелах дысцыпліны;

– падрыхтоўка мультымедыйных прэзентацый і творчых работ.

Заданні і кантрольныя мерапрыемствы кіруемайсамастойнай работы студэнтаў

Раздзел «Сцэнарнае майстэрства»

Тэма, змест работы	Колькасць гадзін	Форма прадстаўлення
Тэма 9. Асаблівасці правядзення аналізу сцэнарыяў культурна-адпачынкавых праграм разнастайных жанраў Студэнт павінен ажыццявіць аналіз некалькіх сцэнарыяў культурна-адпачынкавых праграм разнастайных жанраў па наступнай схеме: характарыстыка жанру праграмы; ідэйна-тэматычная задума; кампазіцыйная пабудова задумы; від канфлікту; наяўнасць сцэнарна-рэжысёрскага ходу; прыёмы актывізацыі аўдыторыі; выкарыстанне сродкаў выразнасці	6	аналізы сцэнарыяў па схеме
Тэма 13. Прагляд і асаблівасці рэцэнзаванняразнастайных культурна-адпачынкавых праграм	6	рэцэнзіі на прагледжаныя праграмы,

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Студэнту неабходна прагледзець і рэцэнзаваць некалькі культурна-адпачынкавых праграм з адлюстраваннем у рэцэнзіі наступнага: ідэйна-тэматычная задума; кампазіцыйная пабудова задумы; від канфлікту; наяўнасць сцэнарна-рэжысёрскага ходу; прыёмы актывізацыі аўдыторыі; выкарыстанне сродкаў выразнасці; прафесійныя якасці вядучага. Студэнт фарміруе творчую папку сцэнарыста		творчая папка сцэнарыста
Тэма 15. Вывучэнне, адбор і выкарыстанне сродкаў выразнасці і прыёмаў актывізацыі аўдыторыі для раскрыцця задумы сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы Студэнт павінен падабраць мастацкі і дакументальны матэрыял, ажыццявіць падбор музычных нумароў, занатаваць тэксты выступаючых, распрацаваць тэатралізаваныя элементы і прыёмы актывізацыі аўдыторыі	5	разнастайныя матэрыялы да сцэнарыя
Тэма 16. Мантаж матэрыялу і літаратурны запіс групавога сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы Студэнту неабходна прадставіць падрабязны літаратурны запіс блока групавога сцэнарыя з улікам тэхнічных патрабаванняў да афармлення сцэнарыя культурна-адпачынкавых праграм, дзе будуць адлюстраваны тэксты вядучых, персаніфікаваных вобразаў, інтэрв'ю з рэальнымі героямі, музыкальныя фанаграмы, відэаматэрыялы і эскізы наглядна-мастацкага афармлення	5	пісьмовая распрацоўка блока сцэнарыя
Тэма 19. Адбор сродкаў выразнасці, выкарыстанне прыёмаў актывізацыі аўдыторыі, мантаж і літаратурны запіс аўтарскага сцэнарыякультурна-адпачынкавай праграмы Студэнт павінен прадставіць матэрыялы наглядна-мастацкага афар-	4	рэжысёрска-пастановачныя матэрыялы да аўтарскага сцэнарыя

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

млення культурна-адпачынкавых праграм (афішу, запрашэнне, мантажны ліст, музычна-гукавую партытуру, відэа- і фотаматэрыялы, эскізы сцэнаграфіі, касцюмаў вядучых і г. д.)		
Тэма 20. Падрыхтоўка аўтарскага сцэнарыя культурна-адпачынкавай праграмы да публічнай абароны Студэнт ажыццяўляе рэдагаванне канчатковага варыянта аўтарскага сцэнарыя з улікам тэхнічных патрабаванняў да афармлення сцэнарыя культурна-адпачынкавых праграм і афармляе яго ў індывідуальную папку з дадаткам электроннага варыянта. Студэнт рыхтуе мультымедыйную прэзентацыю да публічнай абароны аўтарскага сцэнарыя	2	аўтарскі сцэнарый і мультымедыйная прэзентацыя да абароны

Раздзел «Рэжысура культурна-адпачынкавых праграм»

Тэма, змест работы	Колькасць гадзін	Форма прадстаўлення
Тэма 2. Сцэнічнае дзеянне як аснова творчасці. Элементы сцэнічнага дзеяння. Псіхафізічнае дзеянне акцёра. Выканаўчы трэнінг і яго значэнне для авалодвання сцэнічным дзеяннем Студэнт павінен самастойна распрацаваць выканаўчы трэнінг на развіццё ўнутранай і знешняй тэхнікі акцёра, на элементы творчага складання (адчуванне акцёра і правільнага сцэнічнага самаадчування)	8	прагляд і аналіз вучэбнага трэнінгу на лабараторных занятках
Тэма 3. Стварэнне эцюдаў на арганічнае маўчанне на аснове жыццёвых назіранняў: адзіночнага, парнага, масавага Студэнт павінен самастойна стварыць эцюды на арганічнае маўчанне на падставе жыццёвых назіранняў за паводзінамі чалавека; паводзінамі жывёл (эцюды на беспрадметнае дзеянне,«я» ў прапанаваных абставінах).	10	прагляд эцюдаў на арганічнае маўчанне на лабараторных занятках, прадстаўленне ў пісьмовым выглядзе літаратурнага запісу эцюда

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Распрацаваць парны эцюд на зносіны ва ўмовах арганічнага апраўданага маўчання. Распрацаваць задуму масавага эцюда		
Тэма 5. Рэжысёрская задума нумара. Ідэйна-тэматычны аналіз літаратурнага матэрыялу Студэнт павінен падабраць літаратурны ці музычны матэрыял для нумара;вызначыць тэму, праблему, з’яву, канфлікт, асаблівасці кампазіцыі, мовы, стылю аўтара;звышзадачу як грамадзянскую пазіцыю рэжысёрскага міраўспрымання і мірадчування;скразное дзеянне, рэжысёрскі ход, рашэнне сцэнічнай прасторы, неабходныя выразныя сродкі	3	ідэйна-тэматычны аналіз літаратурнага ці музычнага матэрыялу ў пісьмовым выглядзе і прадстаўленне яго для абароны
Тэма 6. Рэжысёрскае рашэнне нумара як часткі культурна-адпачынкавай праграмы. Пошук вобразных выразных сродкаў Студэнт павінен распрацаваць рэжысёрскае рашэнне нумара: стварыць рэжысёрскі сцэнарый на падставе ідэйна-тэматычнага аналізу і задумы твора; увасобіць рэжысёрскую задуму	4	абарона рэжысёрскага рашэння нумара на лабараторных занятках, сцэнарый і рэжысёрскі пастановачны план нумара
Тэма 7. Работа рэжысёра з выканаўцамі над стварэннем мастацкага вобраза ў нумары Студэнту неабходна абгрунтаваць адбор і прызначэнне акцёраў на ролі; арганізаваць сцэнічнае дзеянне на сцэне, канфлікт, барацьбу праз узаемадзеянне акцёраў; стварыць літаратурны запіс сцэнарыя нумара і ўвасобіць яго	3	самастойныя рэпетыцыі з удзельнікамі нумара па стварэнні мастацкага вобраза
Тэма 8. Тэатралізаваныя прадстаўленні і іх асаблівасці. Прынцыпы і прыёмы рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў Студэнт стварае пісьмовую работу, якая будзе адлюстроўваць асноўныя асаблівасці тэатралізаваных прадстаўленняў	2	рэферат

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 9. Рэжысёрская задума тэатралізаванага прадстаўлення на аснове створаных студэнтамі нумароў Студэнт вызначае сацыяльна значную тэму для стварэння сцэнарыя і пастаноўкі тэатралізаванага прадстаўлення; распрацоўвае сюжэтны ход сцэнарыя з улікам педагагічных задач будучай пастаноўкі, асаблівасцей канкрэтнай аўдыторыі; ажыццяўляе мантаж нумароў у блокі і эпізоды будучага прадстаўлення з улікам звышзадачы; стварае сцэнарый тэатралізаванага прадстаўлення	6	напісанне сцэнарыя і рэжысёрскага пастановачнага плана тэатралізаванага прадстаўлення, абарона рэжысёрскай задумы, стварэнне графіка рэпетыцый, стварэнне музычнай фанаграмы
Тэма 10. Рэжысёрскае ўвасабленне задумы тэатралізаванага прадстаўлення. Работа з акцёрамі і іншымі выканаўцамі. Арганізацыя прагонных, тэхнічных і генеральнай рэпетыцый Студэнт арганізуе рэпетыцыі і паказ тэатралізаванага прадстаўлення, ажыццяўляе літаратурны запіс сцэнарыя, аналізуе і абмяркоўвае праведзенае тэатралізаванае прадстаўленне	6	правядзенне рэпетыцый з выканаўцамі тэатралізаванага прадстаўлення, арганізацыя прагонных, тэхнічных, генеральнай рэпетыцый. Пісьмовая работа – рэжысёрскі пастановачны план

Раздзел «Сцэнічная мова»

Тэма, змест работы	Колькасць гадзін	Форма прадстаўлення
Тэма 2. Патрабаванні да выбару навучальна-творчага матэрыялу. Публіцыстыка як сродак выхавання актыўнай жыццёвай пазіцыі. Мэтавыя ўстаноўкі ў рабоце над творчым матэрыялам. Асаблівасці славеснага дзеяння ў гумарыстычных творах: казках, гумарэсках Студэнту неабходна апісаць партрэт: – блізкага чалавека; – знакамітай асобы; – духоўнай асобы. Студэнт ажыццяўляе падбор літаратурнага матэрыялу – казак, баек	8	праслухоўванне і аналіз падрыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 4. Тэхніка мовы, асноўныя практыкаванні і іх неабходнасць для авалодання мастацкім творам. Комплекснае засваенне моўных навыкаў. Развіццё фантазіі студэнта. Мова ў жыцці і на сцэне Студэнт занатоўвае ўласныя назіранні за жыццядзейнасцю чалавека і фіксуе іх для творчай работы	8	дзённік уласных назіранняў
Тэма 8. Асаблівасці вершаванай мовы. Асноўныя паэтычныя жанры. Асноўныя сістэмы вершаскладання. Прыёмы авалодання паэтычным матэрыялам Студэнт ажыццяўляе адбор твораў паэтычнага жанру беларускіх і рускіх паэтаў	4	абмеркаванне матэрыялу на лабараторных занятках
Тэма 9. Выразныя сродкі мовы. Логіка, лагічны націск, моўныя такты і паўзы. Дзейсная прырода знакаў прыпынку ў вершаванай мове Студэнт піша рэферат па тэме «Выразныя срокі мовы»	4	рэферат
Тэма 10. Элементы ўнутранай тэхнікі моўнага дзеяння (бачанне, уяўленне, адносіны, ацэнка) Студэнт працуе над уласнымі моўнымі недахопамі ў рабоце над вершаваным творам	4	праслухоўванне падрыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках
Тэма 13. Логіка мовы. Прынцыпы адбору мастацкага твора для выканання прозы. Засваенне логікі мовы на літаратурным матэрыяле: моўныя такты, лагічныя і псіхалагічныя паўзы, лагічны націск, лагічная інтанацыя, мелодыка мовы Студэнт адбірае і апрацоўвае мастацкі матэрыял	8	праслухоўванне падрыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках
Тэма 18. Падрыхтоўка і засваенне элементаў слоўнага дзеяння ў маналогах. Этапы работы над маналогам. Перспектыва, звышзадача мастацкага расповеду Студэнт адбірае і апрацоўвае мастацкі матэрыял (маналог)	6	праслухоўванне падрыхтаванага матэрыялу на лабараторных занятках

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Вучэбнае выданне

СЦЭНАРНА-РЭЖЫСЁРСКІЯ АСНОВЫ САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-23 01 14 Сацыяльна-культурная дзейнасць

Карэктар В. Б. Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар А. У. Гіцкая

Падпісана ў друк 2018. Фармат 60x84 $^{1}/_{16}$.
Папера офісная. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 2,68. Ул.-выд. арк. 1,73. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/177 ад 12.02.2014.
ЛП № 02330/456 ад 23.01.2014.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ